

Wzmocnienie demokracji i praworządności w Europie w obliczu polikryzysu

Polska „Obywatelska Prezydencja w UE”

17 czerwca 2025, 9:00 - 13:30

ul. Sapieżyńska 10a, Warszawa

Europa zмага się obecnie ze złożonymi i powiązаныmi ze sobą kryzysami. Obejmują one zmiany klimatyczne, pogłębiającą się niestabilność gospodarczą, zwiększone poczucie niepewności dotyczące sytuacji geopolitycznej, do którego doprowadziła rosyjska agresja na Ukrainę i zmiana polityki nowej administracji Stanów Zjednoczonych. Podczas gdy wszystkie te wydarzenia nasilają swoje oddziaływanie, doświadczamy jednocześnie spadku zaufania do samej demokracji, jak i do zdolności działających w jej ramach instytucji publicznych do ochrony praw podstawowych oraz do zaspokajania potrzeb społecznych. Pogłębiające się w rezultacie rozczarowanie brakiem instytucjonalnej reakcji na zagrożenia dla praw podstawowych, a także na widoczne potrzeby społeczne, co przekłada się na obniżenie spójności społecznej, to jedne z najważniejszych wyzwań naszych czasów. Narażają one dodatkowo społeczeństwa europejskie na działania podmiotów wewnętrznych i zewnętrznych, dążących do podważenia zasad demokracji, praworządności oraz uniwersalności praw człowieka.

Silne społeczeństwo obywatelskie odgrywa zasadniczą rolę w obliczu tych dramatycznych wyzwań, wpływając na wzmocnienie naszych demokracji za sprawą codziennych działań prowadzących do budowy sprawiedliwych, włączających i rozwijających się w sposób zrównoważony społeczeństw. Same organizacje społeczeństwa obywatelskiego pełnią również kluczową rolę we wspieraniu i ochronie europejskich wartości, praworządności, demokracji, praw podstawowych i poszanowania zasady równości w całej Europie. Wypełniają też niezwykle istotną funkcję w budowie przestrzeni do swobodnej aktywności obywatelskiej i we wzmacnianiu demokracji uczestniczącej. Nie można również zapomnieć o ich pracy służącej łagodzeniu kosztów społecznych wielopłaszczyznowych kryzysów dotykających nasz kontynent.

Pomimo swojej roli społeczeństwo obywatelskie w całej Europie coraz częściej zмага się jednak z regulacjami prawnymi i zasadami finansowania, które ograniczają swobodę ich działania. Dotyka je także presja polityczna, która ogranicza zdolność aktorów obywatelskich do skutecznej pracy, w tym związanej ze wspieraniem demokracji, praw podstawowych i praworządności.

Organizowana teraz konferencja stanowi kontynuację dyskusji podjętej na Forum Społeczeństwa Obywatelskiego, które odbyło się w Warszawie 26 czerwca 2024 roku oraz Obywatelskiej Prezydencji w Unii Europejskiej, zorganizowanej jesienią 2024 roku przez węgierskie społeczeństwo obywatelskie w trakcie Prezydencji Węgier w Radzie UE. Do rozmowy wokół wypracowanych dotychczas rekomendacji zapraszamy teraz grono liderów i liderów społeczeństwa obywatelskiego z Polski i całej Europy, w tym z Bałkanów Zachodnich, osoby reprezentujące unijne i polskie instytucje publiczne, a także przedstawicieli środowiska prywatnych darczyńców. Spotkanie będzie okazją do zainspirowania instytucji unijnych, by tworząc agendę polityczną Unii Europejskiej na kolejne pięć lat uwzględniły potrzebę zintensyfikowania działań służących obronie demokracji i praworządności, które mogą znaleźć wyraz w planowanej europejskiej strategii społeczeństwa obywatelskiego. Chcemy także zachęcić przedstawicieli instytucji unijnych do wypracowania szerszych sposobów wspierania aktywności społeczeństwa obywatelskiego w obszarach związanych z ochroną naszych demokracji i wartości europejskich w ramach unijnych wieloletnich ram finansowych (WRF). Wnioski z dyskusji posłużą reprezentacji duńskiego, cypryjskiego i irlandzkiego społeczeństwa obywatelskiego do sformułowania rekomendacji priorytetów nadchodzących Prezydencji w Radzie UE.

Program (wstępna agenda)

08:30 – 09:00 | Kawa i rejestracja

09:00 – 09:30 | Otwarcie

Ewa Kulik-Bielińska, Fundacja im. Stefana Batorego
Karolina Dreszer-Smalec, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych
Raffaella Bolini, European Civic Forum
Veronika Mora, Okotars, Węgierska Obywatelska Prezydencja w UE

09:30 – 09:45 | Wystąpienie wprowadzające

Adriana Porowska, Ministra do spraw Społeczeństwa Obywatelskiego, przewodnicząca Komitetu do spraw Pożytku Publicznego

09:45 – 11:00 | Priorytety społeczeństwa obywatelskiego w zakresie wzmocnienia demokracji, przestrzeni aktywności obywatelskiej i praworządności w Europie

Dyskusja panelowa na temat kluczowych priorytetów oraz roli UE w obronie demokracji, przestrzeni aktywności obywatelskiej i praworządności. Unijni decydenci wezmą udział w rozmowach z osobami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie.

- Ignacy Niemczycki, Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
 - Alexandrina Najmowicz, Sekretarz generalna, European Civic Forum
 - Ingrid Bellander Todino, Kierownik Działu Praw Podstawowych, Komisja Europejska, DG JUST
 - Karolina Dreszer-Smalec, prezeska Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych OFOP, wiceprzewodnicząca European Civic Forum
- Moderacja: Filip Pazderski, Kierownik programu Społeczeństwo Obywatelskie, Fundacja im. Stefana Batorego

11:00 – 11:30 | Przerwa kawowa

11:30 – 13:00 | Rola wieloletnich ram finansowych oraz prywatnych i publicznych darczyńców we wspieraniu społeczeństwa obywatelskiego w umacnianiu demokracji i praworządności

Dyskusja panelowa na temat oczekiwań społeczeństwa obywatelskiego wobec WRF oraz tego, w jaki sposób finansowanie publiczne i prywatne może lepiej współgrać w celu wzmocnienia demokracji, przestrzeni obywatelskiej i praworządności.

- Monika Sikora, Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
- Ingrid Schulerud, Specjalna przedstawicielka ds. demokracji i praworządności, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Norwegia
- Hanna Surmatz, Dyrektor działu politycznego, Philea – Philanthropy Europe Association
- Ewa Kulik - Bielińska, Członkini zarządu, Fundacja im. Stefana Batorego
- Waltraud Heller, Główna specjalistka w zakresie przestrzeni obywatelskiej i obrońców praw człowieka, Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej

Moderacja: Giada Negri, Koordynatorka ds. polityk i rzecznictwa, European Civic Forum

13:00 – 13:30 | Uwagi końcowe i dalsze działania

- Uwagi końcowe ECF, OFOP i Fundacja im. Stefana Batorego
- Przesłanie skierowane do reprezentacji duńskiego, cypryjskiego i irlandzkiego społeczeństwa obywatelskiego na nadchodzące Prezydencje

13:30 – 14:30 | Lunch